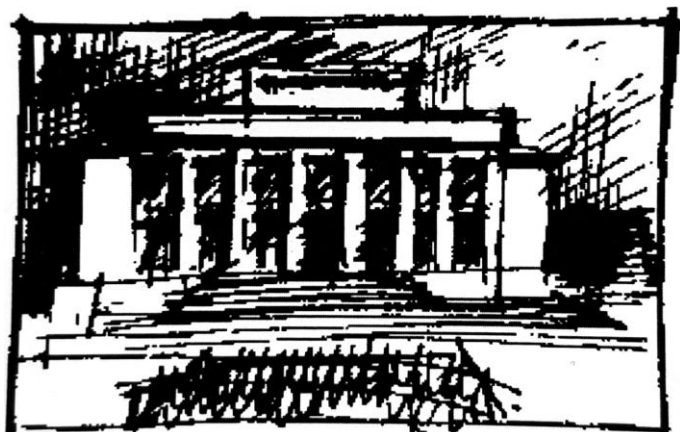

Z P R A V O D A J

Spolek přátel
Národního divadla Brno

www.SpNdB.cz

Vážení a milí členové Spolku přátel Národního divadla Brno,

příznivci a milovníci opery, baletu a činohry,

březnová beseda bude patřit jedné z nejvýraznějších brněnských hudebních osobností, skladateli, hudebnímu vědci a pedagogovi profesoru **Miloši Štědroňovi** (1942), který přijal naše pozvání.

Jeho silný vztah k divadlu se projevil legendární spoluprací s divadlem Husa na provázku. Sám jako janáčkovský badatel a realizátor některých jeho skladeb byl už od svého mládí ovlivněn prostředím brněnské opery. K jeho nedávné skladatelské tvorbě patří také operní opusy, například komorní opera ze života Gregora Mendela *Magnum mysterium* nebo komorní mikroopera buffa s názvem *Poštovní balada*.

Těšit se můžete nejen na poutavé vyprávění profesora Štědrone s hudebními ukázkami z nahrávek Českého rozhlasu, ale také na jedno živé hudební překvapení.

Beseda s názvem ***Miloš Štědroň v opeře*** se koná **ve středu 18. března 2026 v 16.30 hod.** v Mozartově sále divadla Reduta. Vstupné je dobrovolné.

Další program v jarních měsících:

12. dubna 2026 od 17 hodin se v divadelním sále Reduty koná tradiční vystoupení studentů **Taneční konzervatoře Brno**.

12. května 2026 od 17 hodin v Mozartově sále beseda se sólistou Janáčkovy opery, basistou **Janem Šťávou**.

Premiéry

V měsíci březnu představí činoherní soubor dvě novinky. První z nich bude hra švédského dramatika Pera Olova Enquista (1934–2020) **Faidra (Zatmění)**. Námět čerpá z řecké mytologie – Faidra je dcerou krále Minoá a manželkou hrdiny Thésea, který se stal athénským králem. Faidra však miluje Hippolyta, Théseova syna z prvního manželství... Enquist nepíše historické drama, kombinuje známá fakta s fikcí, jeho postavy uvažují jako naši současníci. „*Nechci převádět Faidru do naší doby, ale chci s naší dobou navštívit dobu Faidřinu. Navštívit dějiny a mýtus, jako by to byla nějaká cizí planeta, pozorovat je a pak najednou spatřit, jak je zbarvujeme svým životem, svou současností. Jako bychom je infikovali svými zkušenostmi,*“ podotýká autor.

V režii Jakuba Šmída (v NdB již režíroval v minulé sezoně *Vlastence*) bude Faidra příležitostí pro Hanu Briešťanskou v titulní roli, dále účinkují Viktor Kuzník (Hippolytos), Roman Nevěčný (Théseus), Vladimír Krátký (Theramenes), Kateřina Mizeráková (Arcia) a další.

Premiéra se koná **20. března 2026** v 19 hodin v divadle Reduta, navštívit lze i veřejnou generálku 19. 3. 2026 v 10 hod. a dále reprízy 21. a 28. 3. 2026 v 17 hod., 7. 4. a 20. 5. 2026 v 19 hod.

Na míru svému souboru napsal umělecký šéf činohry Milan Šotek záměnovou komedii **Fellnerův Helmer a Helmerův Fellner**. Jak název napovídá, inspirací mu byl známý architektonický atelier Fellner & Helmer, který ve 2. polovině 19. století realizoval desítky staveb divadelních budov po celé Evropě, mezi nimi i Mahenovo divadlo. Režie se ujal Michal Vajdička, v rolích dvojice slavných architektů se představí Ivan Dejmal a Jakub Svojanovský, dále hrají Zuzana Černá, Petra Lorenc, Pavel Čeněk Vaculík, Petr Bláha, Anna Glässnerová, Anna Červeňová, Petr Kubes, Tereza Groszmannová a Michal Bumbálek.

Světová premiéra proběhne kde jinde než v Mahenově divadle **27. března 2026** v 19 hodin, veřejná generálka se koná 26. 3. 2026 v 10 hod. Reprízy 28. 3. a 7. 4. 2026 v 19 hod., 12. 4. 2026 v 17 hod. a 19. a 27. 5. 2026 opět v 19 hod.

Program NdB

Z dalšího programu NdB vybíráme:

Opera

Jako preview festivalu Janáček Brno bude 3. 3. 2026 v 19 hod. uvedena Janáčková **Kát'a Kabanová**, která se v únoru po dlouhých šesti letech vrátila na jeviště Janáčкова divadla. Nenechte si ji ujít, další příležitost bude až na podzim během festivalu.

Po úspěšné premiéře se 6. 3. 2026 v 19 hod. hraje **Čertova stěna** s Romanem Hozou v hlavní roli Voka Vítkovice. Jako Rarach poprvé vystoupí Pavel Švingr.

V polovině měsíce odjíždí Janáčková opera na zájezd do Hongkongu s operou **Evžen Oněgin**, ještě předtím ale uvede 12. 3. 2026 v 19 hod. **Nabucca** v titulní roli s Daliborem Jenisem a 13. 3. 2026 od 18 hod. **Figarovu svatbu** s Janem Šťávou v roli Figara. Po *Figarově svatbě* bude následovat diskuse s tvůrci.

Konec měsíce bude patřit české klasice Antonína Dvořáka: **Jakobín** 26. 3. 2026 v 19 hod. a **Rusalka** 29. 3. 2026 v 18 hod. (v titulní roli Linda Ballová). Nepropásněte také derniéru opery

polského skladatele Karla Szymanowského **Král Roger** 27. 3. 2026 v 19 hod. i s diskusí s tvůrci po představení. Oblíbený dětský titul **Hurvínek prodává nevěstu** se začátkem měsíce hraje v Praze, 22. a 23. 3. 2026 se opět vrací do Brna.

Balet

Poslední představení **Labutího jezera** v této sezoně si nenechte ujít 1. 3. 2026 v 17 hod. v Janáčkově divadle. Tančí Se Hyun An jako Odetta/Odilie a Adam Ashcroft v roli Prince. Březen bude patřit návratu baletní pohádky **Popelka** v choreografii Markéty Pimek Habalové s nádhernou hudbou Sergeje Prokofjeva. Hraje se ve čtyřech termínech: 5., 7. a 31. 3. 2026 v 18 hod. a 8. 3. 2026 v 15 hod. v Mahenově divadle. Dalším titulem rovněž z dílny Markéty Pimek Habalové je **Kafka** – celovečerní představení inspirované osobností a dílem spisovatele. Navštívit jej můžete 28. 3. 2026 v 19 hod. v Janáčkově divadle a poté v této sezoně ještě v květnu a červnu. Baletní junioři ze souboru NdB2 představili na konci února svůj osmý program **Dispute / Archa / Inside**, v březnu bude k vidění 11. a 27. 3. 2026 v 19 hod. v Redutě. Gala představení finalistů taneční soutěže **European Dance Competition Brno 2026** se koná 18. 3. 2026 v 18 hod. v Janáčkově divadle. 22. 3. 2026 v 19 hod. zavítá do Janáčkova divadla **balet Poznaňské opery** s triptychem tří choreografií: *Stabat Mater* Edwarda Cluga, *Shutters Shut*, *Subject to Change* dvojice Sol León a Paul Lightfoot z Nederlands Dans Theatre a *Bolero* Roberta Bondary. Naopak náš soubor představí v Polsku choreografii Mária Radačovského **Black and White**.

Činohra

Z činoherních titulů upozorňujeme zejména na ty, které čeká v této sezoně derniéra: Goldoniho commedia dell' arte **Mirandolina**, v níž exceluje Tereza Groszmannová, která hru také přeložila a za ztvárnění titulní role byla oceněna Thálií, se rozloučí v květnu. Hrát se bude už jen třikrát: 6. 3., 6. 4. a 5. 5. 2026 vždy v 19 hod. v divadle Reduta. Poslední tři uvedení čekají také **Feministu**, hru Marka Šindelky na aktuální téma z vysokoškolského prostředí, 8. 3. 2026 v 17 hod., 9. 4. a 9. 5. 2026 v 19 hod. v Redutě.

Dále doporučujeme herecký koncert Petra Kubese v monodramatu **Děšt'** Ferdinanda von Schiracha 13. 3. 2026 v 19 hod. na Malé scéně Mahenova divadla. Petr Kubes rovněž exceluje společně s Petrem Bláhou a Pavlem Čenkem Vaculíkem v komedii **Obraz** Yasmíny Rezy 23. 3. 2026 v 19 hod. v Redutě. O Havlově **Pokoušení** bude po představení 16. 3. 2026 v 19 hod. v Mahenově divadle besedovat jeho přítel, diplomat a překladatel Michael Žantovský. Další Havlova absurdní komedie **Ztížená možnost soustředění** se hraje 10. 3. 2026 v 19 hod. v Redutě.

Pro **Noc divadel** 28. 3. 2026 je tentokrát připravena zážitková noční prohlídka Mahenova divadla nazvaná **Mahenka pod proudem doby**.

Kompletní program operních, baletních a činoherních přestavení najdete na webových stránkách divadla <https://www.ndbrno.cz/program/> a na vývěskách v divadelních pokladnách.

Naši jubilanti v měsíci březnu (kulaté a půlkulaté narozeniny)

Dana Varad'ová	Alenka Tikalová	Ludvík David
Ludmila Fotijeová	Marie Jursová	Marie Dupalová
Marcela Zezulová	Petr Hráček	Milan Ošlejšek
	Dorothea Gregarová	

Vážení jubilanti, přijměte od členů výboru SpNdb upřímné přání pevného zdraví, štěstí, radostí, abyste mohli vychutnávat každou hodinu svého života, cítili se dobře, vyhýbali se stresu a špatné náladě.

Zprávy výboru

Každou první středu v měsíci lze **od 16 do 17 hodin** v divadle Reduta v prostoru „galerie“ platit členské příspěvky a podávat nové přihlášky. Nejbližší termíny jsou **4. března** a **1. dubna 2026**. Členský příspěvek činí 500 Kč na rok, pro seniory od 65 let a studenty 200 Kč na rok. Členství ve Spolku je platné vždy na celou divadelní sezonu, tzn. máte-li razítko z roku 2025, platí až do června 2026, letošní potom až do června 2027. Zasílání tištěného Zpravodaje je zpoplatněno částkou 100 Kč na rok (v elektronické formě je zasílán zdarma na e-mail).

K 31. 12. 2025 byla aktualizována členská evidence a ti členové, kteří v r. 2025 nezaplatili členský příspěvek, byli z evidence vyřazeni. Máte-li i nadále zájem o členství, podejte si prosím novou přihlášku.

Členský příspěvek je možné uhradit také **bezhotovostně** na účet č. **2602977328 / 2010** (Fio banka), jako variabilní symbol uveďte prosím své členské číslo, do zprávy pro příjemce své jméno + letopočet 2026. Razítko do průkazu je nicméně i nadále nutné vyříditi osobně; nehodí-li se Vám termíny setkání v Redutě, ozvěte se nám prosím na e-mail spolekpratelndb@gmail.com. QR kód pro platbu členského příspěvku (údaje prosím upravte podle výše uvedeného):

QR Platba

Připomínáme

4. 3. 1946 se narodil dirigent **Petr Vronský**. Absolvent houslového oddělení plzeňské konzervatoře vystudoval dirigování na pražské AMU. První angažmá nastoupil v plzeňské opeře, v l. 1974–79 byl šéfem opery v Ústí n. Labem, v l. 1979–1991 byl dirigentem Státní filharmonie Brno (od r. 1983 šéfdirigentem). Svou uměleckou aktivitu rozděloval mezi koncertní pódia a operní domy (Praha, Brno, Plzeň, Ostrava, Vídeň...).

4. 3. 1962 zemřel ve věku 62 let **Zdeněk Chalabala**, rodák z Uherského Hradiště, významný operní dirigent. Studoval práva, ale studium nedokončil a přestoupil na brněnskou konzervatoř, kde studoval kromě hry na klavír i komponování (po absolutoriu pokračoval kompoziční mistrovskou třídou L. Janáčka). Od r. 1921 na brněnské konzervatoři sám vyučoval, od r. 1925 dirigoval operu v Brně, působil i jako dramaturg. V r. 1936 odešel do Prahy a po vystřídaní několika míst se v r. 1948 opět vrátil do brněnské opery, kde setrval do r. 1952. Byl všestranným umělcem – hrál na housle, klavír, dirigoval, působil jako pedagog a hudební publicista. Je spoluzakladatelem Slovácké filharmonie. V Praze i v Brně jsou po něm pojmenovány ulice.

5. 3. 1876 zemřel **Francesco Maria Piave**, italský operní libretista, novinář, překladatel a básník. Psal libreta pro nejvýznamnější operní skladatele své doby. Napsal jich 38, z toho deset pro Giuseppe Verdiho (*Ernani*, *Dva Foscariové*, *Atilla*, *Korzár*, *Stiffelio*, *Rigoletto*, *La traviata*, *Simone Boccanegra*, *Macbeth*, *Síla osudu*). V r. 1870 měl připravit libreto i pro operu *Aida*, ale byl raněn mozkovou mrtvicí, ochrnul a nemohl mluvit. Verdi podporoval jeho rodinu a po jeho smrti zaplatil i pohřeb.

14. 3. 1681 se narodil německý skladatel **Georg Philipp Telemann** (†25. 6. 1767). Ve skladbě byl samoukem, k hudební profesi ho přivedly úspěchy jeho chrámových kantát. Založil studentské Collegium musicum, které řídil i J. S. Bach. V r. 1702 převzal řízení lipské opery. Dále prošel řadou kapelnických míst ve šlechtických orchestrech, vystřídal řízení hudby v německých městech (Frankfurt, Hamburg). Telemann byl mimořádně plodný autor, rozsah jeho díla není přesně znám. Z desítek oper se dochovalo sedm, chrámových kantát napsal 23 ročníků (pro každou neděli), dále desítky mší, pašijí a dalších skladeb.

14. 3. 1886 se narodil barytonista **Štěpán Chodounský**. První angažmá získal v Rumunsku. Dále působil v Brně – nejprve v německé opeře (1914–19), pak v české (1919–22). V pražském ND zpíval v l. 1922–26. Pěveckou kariéru ukončil pro onemocnění hlasivek – zařídil si detektivní kancelář. Z rolí: Escamillo, Don Giovanni, Eugen Oněgin, král Vladislav, Budivoj, Tausendmark, Tomeš... Pohostinsky zpíval ve Vídni, Hamburku, Drážďanech...

14. 3. 1946 se narodila česká operní pěvkyně, mezzosopranistka **Jana Iskrová**. Po absolutoriu pražské konzervatoře následovala svého manžela Ramona Cortada do kubánské Havany. Získala sólovou smlouvu do havanské opery, kde zpívala např. Suzuki, Azucenu, Amneris... Často koncertně vystupovala s klavíristkou Alenou Kopřivovou-Huskovou. Od r. 1974 byla angažována do Státního divadla v Brně. Z rolí: Marusja (*Vojna a mír*), Lesní žínka, Družička (*Čarostřelec*), Fenena, Kněžna Marfa (*Chovanština*), Varvara, Chůva (*Eugen Oněgin*), Háta...

16. 3. 1736 zemřel italský skladatel **Giovanni Battista Pergolesi** (*4. 1. 1710). V l. 1732–34 byl kapelníkem knížete Stigliana a v té době začal sklízet úspěchy svými komickými operami. Jeho *Služka paní* měla zásadní vliv na vývoj komické opery v Evropě. Stačil složit ještě dvě vážné opery, 5 mší, instrumentální sonáty a *Stabat Mater*. Zemřel v pouhých 26 letech na tuberkulózu.

16. 3. 1901 se narodila mezzosopranistka **Marta Krásová**. V letech 1922–28 působila v bratislavské opeře (Anežka, Julie, Cizí kněžna, Dalila, Ortruda...). V r. 1928 ji O. Ostrčil angažoval do pražského ND. Její umění bylo výsledkem mimořádného talentu, přemýšlivosti a pracovitosti. Svými rolemi vytvořila na dlouhou dobu takřka jejich interpretační ideál (Panna Róza, Kostelníčka, Kabanicha, Azucena, Carmen, Amneris, Vlasta, Ježibaba...). Punc mimořádnosti měly i její interpretace písňové literatury.

16. 3. 1961 zemřel dirigent **Václav Talich**. Absolvent pražské konzervatoře uměleckou dráhu začal jako houslista – koncertní mistr berlínské filharmonie. 1904 – koncertní mistr opery v Oděse, 1908–12 – dirigent v Lublani, 1912–15 – dirigent plzeňské opery, 1917 – poprvé řídil Českou filharmonii, od r. 1919 jejím šéfem, 1932 – poprvé hostoval v pražském ND, 1935–44 – správce opery ND, 1947 – šéf opery ND, 1. 3. 1948 propuštěn z ND, 1949–52 – šéf Slovenské filharmonie, 19. 11. 1954 – poslední koncert s ČF. Vychoval řadu vynikajících dirigentů (K. Vašata, K. Ančerl, J. Krombholc, V. Kašlík...). K nejslavnějším operním nastudováním patří *Julietta*, *Káťa Kabanová*, *Eva*, *Armida*, *Don Giovanni*.

18. 3. 1871 se narodil basista **Josef Peršl**. První angažmá nastoupil v r. 1892 v Brně. Dále svá působiště až do odchodu do důchodu v r. 1931 rychle střídal (Brno, Ostrava, Východočeské divadlo, Plzeň, Lublaň, nejdéle Bratislava 1919–26). K nejlepším kreacím patřily role českého repertoáru (žalářník Beneš, Chrudoš, Lutobor, Paloucký, jen Kecal zpíval víc než 700x).

19. 3. 1921 se narodil tenorista **Jiří Novotný**. Na brněnské konzervatoři studoval skladbu a dirigování, zpěv soukromě (u E. Hrubého). V l. 1946–52 byl korepetitorem brněnské opery. Jako zpěvák debutoval v r. 1951 v Olomouci (Princ). V l. 1952–89 byl sólistou v Plzni, poté ještě rok jako korepetitor tamtéž.

21. 3. 1936 zemřel v Paříži ruský skladatel, dirigent a pedagog **Alexandr Konstantinovič Glazunov** (*10. 8. 1865). V kompozici byl žákem Rimského-Korsakova. Vytvořil rozsáhlé dílo – symfonie, komorní skladby, instrumentální koncerty... Prvním jevištním dílem byl balet *Raymonda*, dále např. balety *Lest lásky*, *Roční období*... Dokončil také Borodinovu operu *Kníže Igor*. Navštívil několikrát Prahu, poslední návštěva byla v r. 1930, kdy v dubnu ve Smetanově síni dirigoval koncert ze svých skladeb s Českou filharmonií.

23. 3. 1826 se narodil ve Vídni rakouský skladatel, dirigent a houslista **Ludwig Minkus** (jeho rod pocházel z Velkého Meziříčí). Proslavil se především hudbou k baletům, kterou vytvořil v Rusku, kde strávil velkou část svého života. Často spolupracoval s choreografem Mariem Petipou, jejich prvním společným dílem byl nejslavnější *Don Quijote*. Vytvořili asi dvacet baletních představení – mj. i balet *Bajadéra*. Minkus zemřel ve věku 91 na zápal plic ve Vídni, kam se ke konci života vrátil.

23. 3. 1891 se narodila sopranistka **Ema Miřiovská**. Zpěv studovala mj. u E. Destinnové. V r. 1913 ji K. Kovařovic angažoval do pražského ND, kde během 26 let nastudovala a zpívala víc než sto rolí lyrického a mladodramatického oboru (Zuzanka, Violetta, Gilda, Markétka, Rosina, Mařenka...).

27. 3. 1946 zemřela dramatička a spisovatelka **Gabriela Preissová** (*23. 3. 1862). Její drama *Gazdina roba* upravil jako libreto pro svoji operu *Eva* J. B. Foerstr. Druhé drama – *Její pastorkyňa* – použil jako libreto své stejnojmenné opery Leoš Janáček. Povídka *Počátek románu*, zveršovaná J. Tichým, je libretem Janáčkovy další opery *Počátek románu*.

27. 3. – **Světový den divadla**, byl založen v roce 1961 Mezinárodním divadelním ústavem při UNESCO a první oslavy proběhly v roce 1962. Každoročně se slaví divadelními představeními, festivaly a poselstvími významných osobností z oboru, která upozorňují na hodnotu divadla v kultuře a společnosti.

28. 3. 1881 zemřel ruský skladatel **Modest Petrovič Musorgskij** (*21. 3. 1839). Pocházel ze starobylého rodu s vojenskou tradicí. Po studiu na vojenském učilišti a důstojnické škole ho tíživá rodinná situace donutila vstoupit do státních služeb. Neměl žádné hudební vzdělání, přesto je považován za velkého dramatického a vokálního komponistu 19. století. Těžiště jeho tvorby je ve dvou operách – *Boris Godunov* a *Chovanština* (opera *Soročinský jarmark* zůstala nedokončena). Psal i orchestrální skladby, např. *Obrázky z výstavy*. Složil i řadu romancí a písní. Populární se stala jeho *Píseň o bleše* na text z Goethova *Fausta*, kterou jedinečným způsobem interpretoval Fjodor Šaljapin.

28. 3. 1926 se narodila česká tanečnice a pedagožka **Věra Vágnerová**. V l. 1945–75 byla sólistkou brněnského baletu. Od r. 1975 působila u souboru jako baletní mistr a asistent choreografů. Byla něžnou Julií, Odettou i Odilií, Marií v *Bachčisarajské fontáně*...

30. 3. 1876 se narodil skladatel **Jan Václav Novák** (†5. 2. 1939). Absolvent pražské konzervatoře byl v l. 1903–1905 korepetitorem brněnské opery. Učil na hudebních školách, od r.

1915 působil jako klarinetista České filharmonie, nakonec jako kavárenský pianista. Napsal operu *Božský mistr*.

Jednou větou

- 2. 3. 1971 se narodila slovenská sopranistka Dagmar Žaludková, která často zpívala i v Brně.
- 3. 3. 2021 zemřela herečka Helena Kružíková (*17. 11. 1928).
- 6. 3. 1941 je datum narození brněnské sbormistra Lubomíra Mátle (†9. 8. 2020).
- 14. 3. 1741 bylo ve Vídni otevřeno divadlo Burgtheater.
- 15. 3. 1956 měl v New Yorku premiéru muzikál *My fair lady* (podle Shawovy předlohy *Pygmalion*).
- 16. 3. 1901 se narodil Oldřich Stibor – dlouholetý režisér činohry olomouckého divadla.
- 19. 3. 1811 zemřel skladatel František Adam Míča, který byl ve své době oceňován i Mozartem.
- 21. 3. 1866 byla ve Vídni premiérována opereta Franze Suppého *Lehká kavalerie*.
- 23. 3. 2011 zemřela americká herečka Elizabeth Taylorová, snad nejslavnější filmová představitelka egyptské královny Kleopatry.
- 24. 3. 1886 se narodil muzikolog Vladimír Helfert, zakladatel oddělení hudební vědy na Masarykově univerzitě v Brně.
- 25. 3. 1881 se narodil maďarský skladatel Béla Bartók, autor jednoaktové opery *Modrovousův hrad* a pantomimy *Podivuhodný mandarín*.
- 28. 3. 1621 zemřel vůbec první známý libretista, Ital Ottavio Rinuccini, autor libreta k první známé opeře *Dafne* Jacopa Periho.
- 29. 3. 1956 se narodil sólista baletu ND Praha Jan Kadlec, manžel baletky Hany Vláčilové.
- 31. 3. 1901 se v ND Praha konala premiéra Dvořákovy *Rusalky*.

Z domova

- Na tiskové konferenci 9. března 2026 bude představen program nadcházející sezony 2026/27.
- Byl zahájen prodej na kompletní program festivalu [Divadelní svět Brno](#), který proběhne 12. – 24. května 2026 na scénách brněnských divadel.
- [Divadelní stezka městem Brnem](#) provází návštěvníky místy, kde se v minulosti hrálo divadlo, ale dnes slouží jiným účelům.
- Od 26. února do 3. dubna 2026 probíhá soutěž o [Zlatý kupon NdB](#), ve které lze vyhrát vstupenky na představení.
- Muzikolog Jiří Zahradka vydal novou knihu o operách Leoše Janáčka – [Káťa Kabanová a Příhody lišky Bystroušky](#).

Rozhovor

Na základě besedy s **Hanou Briešťanskou a Tomášem Šulajem** v Mozartově sále divadla Reduta ve středu 21. ledna 2026 vznikl následující rozhovor.

Setkali se jako herecký pár na jevišti, ale společných průsečíků mají mnohem víc. Morava jako domov, silné dramatické role, komedie, muzikály, folklór i Cena Thálie. Rozhovor s Hanou Briešťanskou a Tomášem Šulajem není jen o profesi, ale i o kořenech, poctivém řemesle a odvaze jít do hloubky.

Ptala se Simona Škarabelová.

Oba patříte ke špičkovým hercům mimo Prahu. Je region výhodou, nebo handicapem?

Tomáš Šulaj:

Jednoznačně výhodou. To, co jsem mohl odehrát ve Slováckém divadle, bych na velkém jevišti nikdy nedostal. Regionální divadla dávají hercům obrovský prostor růst – a nést odpovědnost. Dostanete velké role a musíte je unést.

Hana Briešťanská:

Souhlasím. Region není „méně“, je jen jiný. Tamní publikum má svá specifika, svůj způsob vnímání. A to se do herectví propisuje.

Oba hrajete extrémně náročné role s dlouhými monology. Jak se připravujete?

Hana Briešťanská:

Příprava je pokaždé jiná. Záleží na režisérovi, textu, atmosféře na zkouškách. Třeba *Doktorka* byla specifická – odborný jazyk, žádná tolerance k chybě, perfekcionismus postavy. To bylo psychicky i paměťově velmi náročné. Minimálně dvě tři hodiny před představením si celý text procházím.

Tomáš Šulaj:

Někdy se text, kterého se zpočátku děsíte, paradoxně učí velmi dobře. Ale u Národního divadla Brno je specifikum v tom, že mezi reprízami jsou dlouhé rozestupy. Takže se musíte k roli znovu a znovu vracet, znovu ji „nastartovat“. V Hradišti je to jiné – zpravidla se po premiéře hra nasazuje opakovaně.

Dá se z role „vystoupit“, nebo si ji člověk nese dál? Můžete říct, že vás některé role v dobrém „poznamenaly“?

Tomáš Šulaj:

Určitě jsou role, které vás poznamenají. Pro mě to byl Dmitrij Karamazov. Tam jsem si fyzicky sáhl na hranice – ztratil jsem hlas, přesto jsem musel hrát. Člověk zjistí, kolik toho vydrží. A že si musí najít vlastní cesty, jak přežít.

Hana Briešťanská:

Pro mě zásadní byla Dora Idesová v *Žitkovských bohyních*. Změnila mi pohled na divadlo i na svět. Racionální vědkyně konfrontovaná s mystikou – to nebylo jen téma inscenace, ale osobní zkušenost. Některé role vám prostě změní život.

Vesnické prostředí se ve vašich rolích často vrací. Čím je tak silné?

Hana Briešťanská:

Většina českých dramát – ať už jde o *Naše furianty*, *Maryšu*, nebo *Její pastorkyňu* – se odehrává ve vesnickém prostředí. Venkovské prostředí je čiré. Je spjaté s přírodou, krajinou, ctí rituály života. Všechno tam má svůj řád – narození, smrt, úrodu, svátky. V tomto prostředí jsem vyrostla, vnímám ho. Necítím v něm pózu.

Tomáš Šulaj:

Je tam zakořeněnost. Na Slovácku to cítíte silně – lidé vědí, odkud jsou. Roli hrají krajová specifika, tradice, nářečí. A to se do dramatických postav promítá. Je tam tvrdost i pravdivost.

Jak se vyrovnáváte se srovnáváním s filmovými legendami?

Tomáš Šulaj:

Já se na filmové předlohy nedívám. Jdu vlastní cestou. Kdybych se snažil napodobovat, bylo by to špatně. Divadlo je vždycky tady a teď.

Hana Briešťanská:

Srovnávání se nevyhneme. Jsou inspirující, ale naštěstí k ničemu nezavazují a nikdy mě nikdo nenutil, abych nějakou roli „kopírovala“.

Komedie vnímám jako divák jako odpočinek, zábavu. Máte jako herci stejný vjem, nebo jde jen o jiný druh dřiny?

Tomáš Šulaj:

Komedie je risk. Nikdy nevíte, jestli to bude fungovat. Ale když to vyjde, je to nádherné. Musíte přesně cítit rytmus publika.

Hana Briešťanská:

Ke komediím mám ambivalentní vztah. Většinou se v komediích smějeme neštěstí někoho jiného. Ráda o sobě prohlašuji, že nemám smysl pro humor. Myslím, že mám, ale komedie (ani jako divák) nevyhledávám. Ale troufnu si říct, že je dokážu zahrát :-).

***Hotel Strindberg*: rychlé převleky, tři role, vysoké tempo...**

Hana Briešťanská:

Kdyby se divák mohl podívat na druhou stranu scény, podobně jak je tomu v komedii *Bez roucha* (na kterou vás srdečně zvou), divil by se. Schody, převleky, srážky... Je to fyzicky náročné, ale naučí vás to obrovské disciplíně.

Tomáš Šulaj:

A absolutní koncentraci. Tam není prostor na chybu.

Muzikály a pěvecké role: „Je to jiný druh koncentrace“

Oba máte silnou hudební stránku. Tomáš Šulaj aktuálně září ve Slováckém divadle jako Jidáš v *Jesus Christ Superstar* (nominace na Thálii), nebo jako Hogo Fogo v muzikálu *Limonádový Joe*. Hanka Briešťanská účinkovala v muzikálech nejvíce v Horácem divadle Jihlava (např. Sally Bowles v muzikálu *Kabaret*, Jánošíkova nevěsta v *Malované na skle*, také v *Žebrácké opeře*. Co pro vás znamená práce v muzikálu?

Tomáš Šulaj:

Muzikál mám moc rád. Je to ideální spojení herectví, zpěvu a pohybu. Pokud je to poctivý muzikál „starého stříhu“, kde má herecká situace váhu a píseň z ní přirozeně vychází, je to radost. Člověk je pořád ve střehu – fyzicky i mentálně.

Hana Briešťanská:

Pro mě je zpěv přirozenou součástí herectví. Vyrůstala jsem u folkloru, hrála na klavír, zpívala od dětství. Myslím, že dobrý herec musí zvládat vše. A dokonce si myslím i to, že činoherní herectví není jen o činohře, je o způsobu sdělení. Myslím, že dobrý činoherec by měl vládnout vším – nebo to aspoň dobře předstírat.

Jak se vám daří přepínat mezi činohrou, muzikálem a někdy i operním zpěvem?

Hana Briešťanská:

Je to otázka disciplíny. Například v *Brněnském metru* hraju roli operní divy. A teď se s tím popasujte jako činoherec! Skvělá výzva, děkuji tímto Petrovi Svozílkovi za všechny hodiny techniky operního zpěvu!

Tomáš Šulaj:

Ve Slováckém divadle máme na muzikály víc prostoru než v Brně, takže jsem si tím prošel intenzivně. *Jesus Christ Superstar*, *Limonádový Joe* – to jsou tituly, kde musíte udržet energii po celý večer. A druhý den vás čeká činohra.

Řešíte u muzikálových rolí srovnávání se slavnými filmovými nebo pěveckými předlohami?

Tomáš Šulaj:

Ne. Vůbec se na filmové verze nedívám. Nechci se inspirovat hotovým tvarem. Divadlo musí vzniknout tady a teď, ze mě a z konkrétní inscenace.

Hana Briešťanská:

Já se teda dívám... Ale jinak naprosto souhlasím s Tomášem.

Režiséři: „Důvěra je základ“

Spolupracovali jste s velmi rozdílnými režijními osobnostmi. Co je pro vás klíčové?

Hana Briešťanská:

Důvěra. Oboustranná. A taky respekt a schopnost naslouchat a slyšet.

Tomáš Šulaj:

Mám rád režiséry, kteří herce neuzavírají do jedné představy, ale nechají ho hledat. Když cítím důvěru, můžu jít mnohem dál.

Jak byste popsali rozdíly v přístupech jednotlivých režisérů?

Hana Briešťanská:

Každý má jiný přístup rukopis a to mě, jako herečce, vyhovuje a udržuje mě to ve střehu.

Tomáš Šulaj:

S tím můžu jen souhlasit.

Vyhovuje vám spíš volnost, nebo přesné vedení?

Tomáš Šulaj:

Volnost, ale s odpovědností. Když vám režisér důvěřuje, nemůžete to odbýt.

Hana Briešťanská:

Ano. Herec musí cítit, že nese spoluodpovědnost za celek.

Co pro vás znamená Cena Thálie?

Tomáš Šulaj:

Je to ocenění, ale divadlo je vždycky subjektivní. V hledišti sedí stovky lidí a každý vidí něco jiného. Beru to s pokorou.

Hana Briešťanská:

Je to určitě krásné ocenění. Ale zároveň růžové brýle. Jak chcete hodnotit něco tak unikátního, jako je umění...

Co byste poradili mladým hercům z regionů, kteří chtějí na velká jeviště?

Tomáš Šulaj:

Zůstaňte. Hrajte. Učte se. Velká jeviště přijdou sama, pokud mají přijít.

Hana Briešťanská:

Velká jeviště jsou i v regionech. Co bych poradila mladým hercům, kteří chtějí na jeviště? Joj, dobře si to rozmyslete :-). Přijďte si to zkusit.

Folklor vás oba spojuje. Co pro vás znamená?

Tomáš Šulaj:

Obrovský respekt. Sám kroj nenosím, protože jsem v něm nevyrůstal, ale žiju na Slovácku a folklor je tam přirozenou součástí života. Naše dcera v tom vyrůstá – a to je krásné.

Hana Briešťanská:

Folklor vnímám jako pupeční šňůru s tradicemi. Co jsou to tradice? Co pro nás znamenají dnes? Pro mě osobně jo, je to jistý typ odkazu.

Koníčky a „život mimo jeviště“

Divadlo vám bere obrovské množství času. Zbývá prostor na něco jiného?

Tomáš Šulaj:

Moc ne – a když ano, tak si toho vážím. Rád vařím a pečů, to je pro mě úplné vypnutí hlavy. A pak máme doma jezevčíky – jednoho dokonce šampiona. To je svět úplně jiných starostí, ale o to zdravější. A ještě jedna věc – kouzlení. Je to taková radost už od svých 16 let. Baví mě ten moment překvapení, kdy se lidem na vteřinu rozsvítí oči. A občas se to podaří propašovat i na jeviště, třeba v *Limonádovém Joeovi*.

Hana Briešťanská:

Nejraději kutím a zahrádkařím. Miluju sledovat, jak „si to žije samo“, nebo ne a já „tomu“ můžu pomoci. Taky miluju divadlo, kulturu, architekturu, urbanistiku. Miluju rozhlas, mluvené slovo. Ale taky miluju trávit čas v tichu, sama se sebou. Nebo s mými blízkými. To mám asi nejraději. Ne vždy je pro to v náročném divadelním režimu prostor...

Závěr

Když mluví **Hana Briešťanská** o zahradě, mluví vlastně o trpělivosti. O hlíně pod nehty, o rytmu ročních dob a o tom, že některé věci prostě nejdou urychlit. Když **Tomáš Šulaj** mluví o kouzlení, mluví o radosti ze hry – o okamžiku překvapení, který na vteřinu vrátí svět do dětského úžasu.

Mezi těmito dvěma póly se odehrává i jejich herectví. Je pevně zakořeněné a zároveň otevřené. Bez potřeby efektu, bez okázalých gest. S důvěrou v text, v partnera na jevišti i v diváka.

Herectví v jejich podání není útekem z reality, ale způsobem, jak ji žít pozorněji. S vědomím, odkud přicházejí – a s pokorou k tomu, co je teprve čeká. A možná právě proto jejich postavy působí tak živě: nejsou předváděné, ale pěstované. Jako zahrada. Nebo jako dobře provedené kouzlo, o jehož tajemství se nemluví – jen se nechá chvíli působit.

Rozhovor připravila redakce na základě besedy Spolku přátel NdB.

Ohlasy***Henrik Ibsen: Divoká kachna***

Brněnské nastudování je na místní poměry výrazně netradiční. Předpokládá diváka, který má Ibsena alespoň trochu načteného. Projekce fungují téměř filmově, herci mluví přes mikrofony a jednoduchá půdní konstrukce vytváří prostor, kde se významy rodí hlavně z mimiky, hlasu a intonace. Domácí prostředí si musí diváci domýšlet sami.

Zapojení herečky z AlDente považují za silný a smysluplný dramaturgický krok, který zajímavě rozšiřuje interpretační rovinu inscenace.

Hra otevírá nadčasové otázky. Když v ní opakovaně zaznívá motiv písně „Never Ending Story“, nepůsobí to jako efektní odkaz, ale jako další dílek do nekonečné skládačky významů.

Úvod do hry je svým způsobem dramaturgický úvod s lehce feministickým nádechem. Nad významem kostýmů ještě přemýšlím, nevím. A právě to přemýšlení o tom, co jsem na divadle viděla, je podle mě to zásadní, co si můžeme odnést. Obratem jsem si vygooglila více o hře, jejích interpretacích – dle fotek klasičtější pojetí inscenace nabízí aktuálně pražské Švandovo divadlo v režii Martina Františáka – možná se tam vydám.

Jsem zvědavá, jak bude reagovat „běžný“ divák. Abonenti budou možná zaskočeni, ale vidím v tom velkou šanci přivábit nové publikum, které hledá současnější, experimentálnější divadlo.

Simona Škarabelová

Máte postřehy k představením Národního divadla Brno či jiným kulturním akcím v Brně? Rádi zde uveřejníme i Vaše ohlasy, pošlete nám je na e-mail SpolekPratelNdB@gmail.com.

Použité zdroje

Postavy brněnského jeviště
Oxfordský slovník opery
Sociální síť NdB a jeho souborů

Webové stránky NdB
Internetové stránky

Uzávěrka Zpravodaje dne 28. 2. 2026. Neprodejné, pro vnitřní potřebu vydává **Spolek přátel NdB** se sídlem Lidická 700/19, 602 00 Brno, IČ 48510777. Připravily Hana Veithová a Veronika Bromová. Kontakt: SpolekPratelNdB@gmail.com. Sledujte nás i na [Facebooku](#) a [Instagramu](#).